

FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 2 frt.

Félévre . . . . . 1 „

Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Bartha Miklós.

Nagyon nehézkes gép a társadalom, nehezen lehet bele lelket önteni. Fordult elő eset elég, hogy bármily magasztos nemzeti feladat állítatott a társadalom elé, ez annak teljesítése végett nem mozdult kinehezkes helyzetéből. A tespedésnek, elpuhultságnak ebben az idejében megkapó jelenség az a fölbuzdulása a magyar társadalomnak, melylyel Bartha Miklóst, az éles, erős tollu, hatalmas nagy tehetségű hirlapirót a közönséges gonosztevők börtönébe jutástól megmenteni igyekeznek. Mivel érdemelte ki Bartha Miklós, hogy ügyvédjévé szegődött a valóságos közvélemény? Ez a megtisztelő tömeges prókátorkodás első sorban Barthára mint oly férfiura irányul, kinek becsületes tolla lelkiismeretes szókimondással szolgálja több évtized óta a közvéleménynek, a társadalomnak, sőt többet mondunk: a magyar nemzetnek igazát, érdekeit. Bartha tolla nem nélkülözhető, arra nagy szükség van mindennap, mivel hogy mindennap védelemre szorul a nemzetnek és társadalomnak valamely fontos dolga.

Azt mondják, hogy Bartha Miklós kegyelmi kérvényét 200 ezernél több magyar ember irta alá, köztük főrangú férfiak, főpapok, kiváló politikusok pártkülönbség nélkül. Az aláírások e nagy tömege a legszebb oklevele Bartha Miklós hirlapirói működésének, melynek méltó betetőzése a siker kell hogy legyen. S most, amidőn a kegyelmi kérvény elintézés alatt van, nem akarjuk az ügyet feszegetni, de önkéntelen felmerül a kérdés, hogy mit vétett Bartha Miklós?

Miért kell, hogy közönséges gonosztevők, boltfelőrök és *mások* vagyonának eltolvajlásáért bebörtönzött söpredéknéppel kellessék egy levegőt szivnia fél esztendeig? Miért veszik el tőle a magyar ember legdrágább kincsét, a szabadságot fél esztendőre? A felelet rövid: Mert egy néhai kor-

mány háta mögött álló közkereseti társaság piszkos üzérkedését merte Bartha elbirálni, mely társaság nem magánosok vagyonából, de az adózó nép verejtékes filléreiből összerakott *közvagyonból* akart sápot huzni, hogy sápot adjon az arany borjunak, mely immár alkotmányos életünk harmadik tizedére a felpuffadásig meghizott különben is. Mindez pedig tény, a közkereseti társaság terve jórésztben sikerült s Barthának ülnie kell, ha a kegyelmi kérvény mérlege balra billenik.

Oda jutottunk volna tehát, hogy az igazságot kimondani tiltva van, s az író, a ki igaz dolgokat vet papírra, bebörtönzik, megfosztják szabadságától? Az nem lehet! A 200 ezer becsületes magyar ember aláírása elég bizonyosság arra,

hogy nem akarja a magyar társadalom, hogy ostoba rendszabályokkal elriaszszák a hirlapirót kötelessége teljesítésétől: a színigazság papírra tevésétől.

Mi hiszszük, hogy ha másként nem is, rendkívüli módon is meg fog kiméltetni a szabadságvesztéstől Bartha Miklós, kinél a szabadságot csodálatosabb erővel, hévvel és lelkesedéssel kevés magyar tollforgató ember szolgálta mindekkoráig.

Bartha Miklós.

Szent István napján.

E hó 20-án úgy a magyar nemzetnek, mint az egész kereszténységnek nagy napja volt: Istvánnak, az első koronás magyar királynak emlékét ünnepeltük e napon.

Ez ünnep jelentőségét minden magyar ember ismeri.

István király volt az, a ki népünket a Krisztus tanaira megtérítette és ő volt az, a ki ennek a később hatalmassá vált Magyarországnak első állami szervezetét megalkotta.

Egyik munkája nagyságára és áldásos következményeire nézve vetekedik a másikkal. Hogy melyik volt nagyobb, azt a mi szemünk manapság megmérni is alig tudja.

Bölcsesség és erély összetarthatnak nagy és hatalmas népet, de egymagában sem a bölcsesség, sem az erély nem elég arra, hogy egy nemzetnek megadják azt a szilárd vázat, a mely évszázadok hullámcsapásai között sem roskad össze. Voltak hódító népek, melyeknek hatalmát rettegte a világ, de ma már csak a történelem elavult lapjain olvashatunk róluk.

Mi megmaradtunk. Ezer baj, a csapások hosszú sorozata, melyek óriást is megtörtek volna, bennünket nem pusztított el.

Bölcsesség, lángelméjű tudás hányszor nem kormányozott felettünk, tehetetlen kishitűség intézte ezek helyett sorsunkat, azért megéltünk és együtt maradtunk több mint ezer éven keresztül.

Mert Istenbe hívők valánk mindenkoron. Jézus tanai forraszhattak csak úgy össze egy népet, hogy az a népáradatok szétválasztó erejével tíz évszázadon keresztül dacolni tudjon.

A szeretet tartott össze és erősített meg bennünket, az a szeretet, a mely a keresztény vallás szellemében él.

Szerettük családunkat, szerettük társainkat és szerettük hazánkat, melyért bajnoki halált halt a magyar megannyiszor.

Nem volt az csoda, hogy megmaradtunk: csak a legigazabb s legegyszerűbb törvény szerint éltünk a mi hitünkben, vallásunkban: s ez az Ur által nyilvántett szeretet vallása volt.

Dicsőség adassék Szent István emlékének, ki apostola volt népe között az Ur magasztos tanainak. Áldott legyen a Szent Jobb, a mely eh azában a keresztény államot megalkotta s ezzel élő példát nyújtott a késő századoknak, hogy igaz és maradandó csak az a nemzet lehet, melynek tagjait a hit és a hazaszeretet kettős olvasztóereje tartja össze.

Szent István napján imát küldünk első koronás királyunk örökkön élő szelleméhez, hogy örködjék fölöttünk s népének hűsége, a hit, a jó erkölcs s a haza iránt való hűségben és ragaszkodásban soha meg ne rendüljön!

Gabona-uzsora.

Nincs igazabb, mint az a közmondás, hogy
„A szegény embert még az ág is huzzá”.
Huzza bizony.

Jómódu embernek, ha baja van, megnyitja a bugyellárist s mindjárt javít a soron. Mődja van szóvá tenni az igazságtalanságot, nem hagy magával egykönnyen elbánni.

A szegény ellenben tünni, hallgatni kénytelen, mert tehetetlen, nem tudja hova, kihez forduljon a bajával. Unják ha panaszkodik, nem szeretnek vesződni vele. Tehát viseli a sorsát keserű megadás-sal és emellett pusztul, szegényedik.

Csak a jó Isten a megmondhatója, mennyi panaszt hallunk mi is a szegény nép ajkáról. És mindben van igazság. Alig van azonban panasz, a melyben több megszivelni való volna mint az, a melyet az *uzsoráskodások* ellen hallunk.

Állíthatjuk, hogy az *uzsorások* több koldusbotot osztottak szét a mi népünk között 50 esztendő óta, mint a mennyit a sors csapásai 500 év alatt osztottak szét.

Hajdanában a falusi uzsorások a népnek s főleg a kizsákdáknak 25—30%-ra adtak pénzt kölcsön, aminek rendszerint az lett a következménye, hogy a szerencsétlen adósok ingatlanai békákba ők ültek bele.

Ezen okulva a törvényhozás, törvényt hozott (1883. évi 25. törvényczikk), a mely az uzsoravétéséget egy hónapig terjedhető fogházzal és 100 frttól kétezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel bünteti.

Végét szakította-e ez a törvény az uzsoráskodásnak? Dehogyan is. A változás mindössze annyi, hogy most már az uzsora nem 25—30, hanem 100, 200, sőt 600%-kal kamatoztatja a pénzt. Hogy lehet ez? Mindjárt megmagyarázzuk egy példával.

Egy kizsákdának adóssága törlesztése végett okvetlenül pénzre van szüksége. Jó kezes hiányában a takarékpénztárnál szóba sem állnak vele. Tehát egyedüli jötevéjéhez, a falusi uzsoráshoz fordul. Ez hajlandó neki 500 frtot kölcsönözni olyan feltételek mellett, ha 200 métermázsára becsült buza termésének felét, métermázsánként 5 frtjával előre eladja; a kölcsön tehát tulajdonképpen 100 mm. buza előlegezett vételára volna. A megszorult embernek nincs mit válogatnia, aláírja az áruszerződést, létrejön köztük az adásvételi jogügylet, mire pénzt némi levonással meg is kapja.

— Most jön az aratás, vegyük fel az ideit.

Az adósnak 200 mm. buza helyett csak 50 mm. termett, a mi saját szükségletére is kevés. Termény nélkül tehát nem fizethet; ám az uzsora, hivatkozva a szerződésre, vagy a 100 mm. buzának természetben való átadását követeli, vagy pedig az egész buzamennyiség ma jegyzett árát, a mi 1200 forintot tenne ki. Mit tegyen már most a hálóba került hitelező?

Ime, itt a szemünk előtt folyik le a leglelkesebb uzsoráskodás és semmi sem bizonyosabb,

mint az, hogy ezt a szegény embert a bíróság jogi alapon el fogja ítélni arra, hogy hitelezőjének 1200 forintot fizessen, a mi, tekintve azt, hogy a kölesönt 3 hóig élvezte, több mint 1200 perezentnek felel meg. Hasonló esetek egész sorozatát ismerjük. Legszelidebb esetek azok, mikor az uzsorás 600° -os kamatra gyümölcsötzet; de ez csak akkor áll be, ha a gabonaárak alacsonyok, mert az ilyen előre való eladásoknál a buza ára általában 4 frt 50 krtól 5 frtig, a rozs ára 3 frttől 3 frt 50 krig van megszabva. E szerint a kisgazdák százaira nézve valószínű csapás az, hogy most a buzaárak 12 forintra emelkedtek, miután e mellett kevés buza termett, tehát az uzsorásnak lekötött mennyiséget nagy pénzen kell beszerezniük.

Igen sokan tudunk róla, hogy ilyen és ezekhez hasonló uzsoráskodások az egész országban előfordulnak. Sőt seregestől rá is tudnánk mutatni azokra a szerencsétlenekre, a kik ezeknek az üzelmeknek áldozataivá lettek.

Hát ezt a fosztogatást nem szabad tétlenül nézni. Olesó, tisztességes hitel kellene a kisgazdának, a kit csakugyan még az ág is huz. De evégből a szövetkezetek fejlesztésére volna szükség, ehhez viszont szövetkezeti törvény kellene, a mi ninesen. Egymaga tehát a szövetkezésre való biztatás nem sokat segít a megszorult kisgazdán s nem segít főként pillanatnyilag. Ez idő szerint a segítség módja az volna, ha az igazságszolgáltatás venné védelme alá a hiénák áldozatait.

Az uzsoravétségek ellen törvényünk van ugyan, de a mint láttuk, az uzsorás a törvényt megkerüli. Így a bíróság a gyakorlatban rendszerint az uzsorás javára ítél. Ez voltaképpen annyit jelent, hogy az igazságszolgáltatásnak be vannak kötve szeméi ott, a hol legélesebben kellene látnia.

Nyissuk fel!

Az uzsora a törvény szellemében is hivatalból üldözendő vétséget képez. Hát üldözzük testtel, lélekkel valamennyien.

Né várjuk, míg a hatóság magától megmozdul, hanem álljon talpra maga a behálózott nép s követelje a hivatalos nyomozást minden olyan esetben, ha uzsoravétségül van szó. Joga van mindenkinek a közigazgatást bizottságokhoz is felebbezni és a bizottság sürgős ügyben a hivatalos vizsgálat azonnali elrendelést kérheti az igazságügyi minisztertől.

Magunk tudjuk legjobban, hogy ezt a tanácsot nem sokan veszik s nem is vehetik igénybe, mert a nép annyira az uzsorások kezében van, hogy ellenük tenni sem mer, sőt egyesek még jóltevőiknek is tartják az ilyen hiénákat, mint egyedüli kisegítőjüket.

Hát ahol ilyen szomorúak a viszonyok, ott egy érvágással nem lehet segíteni a dolgon. Ott csakis egyes jóra való emberek buzgalma segíthet, akik szívókre véve a nép ügyét, hitel- és fogyasztási szövetkezetek alakításával igyekeznek a megszorult kis-

embereket az uzsorások karmai közül megmenteni. *Áldott munkát végezne az, a ki a népet a szövetkezetek jólételeményeirel megismertetné.*

Mi még továbbra is foglalkozni fogunk ezzel az ügygyel s törekvésünk nemesak a népet jónan tudatra ébresztetni, hogy ne engedje magát bitang nyerészkedések tárgyául felhasználni, hanem alát törünk az illetékes körök figyelméhez is.

De hogy jobban beláthassunk a dologba s az egyes falvakban véghezmenő visszaéléseket megismerjük, felkérjük olvasóinkat, sziveskedjenek tudomásukra juttatni azokat az eseteket, a melyekben uzsoraszerű kölesünnyületekről, vagy a népet kiszípolozó más hitelműveletekről van szó. Mi úgy a helyet, mint a nevet a legnagyobb titokban fogjuk tartani, miután ezélünk nem az, hogy a hozzánk fordulóknak kellemetlenségeket szerezzünk, hanem az, hogy bőséges anyaggal rendelkezünk, a melyeket megismerve, megfelelő tudással és avatottsággal emelhesünk szót az ügy érdekében.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Országgyűlés.

Az utolsó ülés.

A múlt héten éppen csak hogy a forma kedvéért tartott még egy ülést a képviselőház. Az obstrukció megszűnte után ledarált törvényjavaslatokat fogadták még el harmadszori olvasásban s azután Borzányi alelnök szerencsés nyári üdülést kivánt a Ház tisztelt tagjainak s az ülést bezárta.

A haza gondjai tehát szeptember 27-ikéig nem fogják háborgatni a honatyákat.

A bezárt ülészak működéséről tanulságot vonhatunk le a jövőre nézve. A maroknyi ellenzék által elért eredmények arra engednek következtetni, hogy az abstrukció hathatós ellenszere gyanánt szolgálhat annak, hogy egy erőszakos kormány botlásaiért a nemzet meg ne lakoljon. A hirhedt 16. §. bár módosított, azért azonban a magyar sajtószabadság sértetlenségén esett csorba megmaradt az új szakaszban is. Így kívánják ezt — úgy látszik — a Lajtán tul, amerre hajlongó alakkal alázattal kell fordulnia Bánffy kormányának, ha csak a hatalom polezán akar maradni még valameddig. Nem lehet azonban hallgatással mellőznünk azon körülményt, hogy az obstrukciónak, melyet az ellenzék tevékeny vezérfiai oly szép sikerrel vezettek, meg voltak a maga hátrányos következményei is. A kompromisszum után olyan gyors tempóban darálta le a képviselőház a még szőnyegen levő törvényjavaslatokat, hogy úgy mondjuk, keresztülsiklott azokon, hogy mig egyrészt alig hallottunk egy-két alapos felszó-

lalást a javaslatok tárgyalásakor, — addig másrészt ezeknek a javaslatoknak nagyfontossága sem domborított ki kellőképpen, még az előadók részéről sem. Ezt a fölületességet szemére lobbanthatja a honatyáinknak egész joggal az adófizető nép; mert a javaslatok egynémelyike mint a jelzalogos kötvényekről, viczinális vasuti ügyekről szólók, valóban oly nagyfontosságúak, hogy azokon a képviselőháznak keresztülsiklani — engedelmet kérünk — mégis csak a fölületesség és lelkiismeretlenség vádját vonja maga után, amely eredendő bűnben a Bánffy kabinet uralomra jutása óta leledezik.

Kivánjuk, hogy az ellenzék a rövid szünet alatt erőt, kitartást s erélyt gyűjtsön ahhoz, hogy aggódó nemzetünk érdekeit a ránk következő nagyfontosságú törvényhozási működés folyamán sikeresen megtudják védelmezni.

A főrendiház ülése.

A főrendiház augusztus 16-án tartott ülést s igen röviden végzett egy csomó törvényjavaslattal: elfogadta természetesen mindegyiket. Az ülésre nagy számban jelentek meg főrendjeink s az ülés elején *Császka György* indítványára elhatározták, hogy a főrendiház augusztus 18-án Ő felségét üdvözölje születése napja alkalmából. A *kötvény-biztosítási törvényjavaslatnál* gróf *Dessouffy Aurél* és gróf *Széchenyi Imre* szólaltak fel; ez utóbbi, bár helyeselte a javaslatot, kijelentette, hogy nem ért egyet a telepítésre és a föld feldarabolására vonatkozó pontjaival, mert ekként a telepesek boldogulása és megélhetése nincs biztosítva. Gróf *Dessouffy Aurél* helytelenítette, hogy a telepítést nyerészkedő pénzintézetekre bizza a kormányt, valamint azt is kifogásolta, hogy az adókedvezményeket a kormány oly bőven pazarolja. Ezután elfogadták a főrendek a törvényjavaslatot ugy általánosságban, mint részleteiben is. A *szekesudőről*, szeszdóról és esküdtbiróságokról szóló törvényjavaslatot vita nélkül fogadták el, ugyszintén hozzájárultak a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslathoz is, melynél *Vécsey József* báró nyújtott be módosítást figyelemre méltó beszéd kíséretében. A módosítást azonban a főrendiház mellőzte.

Külföld.

Királyi hercegek párbaja. Henrik orleansi herceg a párisi „Figaró“-ban közzétett cikkeiben megsértette az olasz hadsereg tisztikarát, a mi miatt számos olasz tiszt kihívta őt, elégtételt követelven a sértésekért. Amde a trónkövetelő orleansi herceg hetykén kinyilvánította, hogy csak királyi vérből való egyénnel verekedik meg. Emberére talált azonban a turini grófban, aki őt összeesapás után két súlyos sebet mért az orleansi hercegre. A párbaj e hó 15-én ment végbe s a „királyi sarjak“ kibékülésével végződött. A nagyhatalmak beavatkozására nem volt szükség. Ennyi az egész!

Canovas spanyol miniszterelnök gyilkosa fölött e hó 16-án ítelt a madridi haditörvényszék. A tárgyalás óriási érdeklődés mellett folyt le és aránylag nagyon rövid volt. Az államügyész hatalmas vádbeszédet mondott a gyilkos ellen és halálítéletet kért a fejére. A merénylő védőügyvédje, egy jeles spanyol ügyvéd, örültnek mondotta védenczét és ez alapon kérte a felmentést. De a törvényszéki szakértők ép-elméjűséget állapítottak meg s épp azért a bírák rövid tanácskozás után halálra ítélték a bűnöst. A haditörvényszék elnöke San-Sebastianba utazott, hogy az ítéletet a főparancsnok jóváhagyása elé terjeszse. Valószínű, hogy Angiolito Mihályt a börtön belsejében kötél által fogják kivégezni.

MI UJSÁG?

A király születése napja. Ő felsége e hó 18-án töltötte be hatvanhetedik életévét. A magyar nemzet ünnepet ül ezen a napon, a legalkotmányosabb király születésének ünnepét, a kit hű magyar népe szeretetében, viruló egészségben tartson is az Isten sokáig királyi családja örömeire és a mi boldogulásunkra.

Szent István ünnepe. A nemzet első szent királyának ünnepét, augusztus 20-át, az idén is kegyelettel ünnepelték meg az egész országban. A bucsus ünnep központja a főváros volt, a hova sok ezer ember jött fel; a szent király jobb kezét ünnepélyes körmenetben vitték a Szt. Zsigmond-kápolnából a Mátyás-templomba, hol hálaadó istentisztelet tartott. A vidéken is mindenütt istentiszteletet tartottak Szent István napján.

Családi ünnep Alesuthon. Mária Dorottya főhercegnő mult vasárnap ünnepelte családi körben névnapját Alesuthon, hová férjével, Fülöp orleansi herceggel a kisjenői vadászatról érkezett meg. Az ünnepi misét az udvari templomban hallgatta a főhercegi család, míg a főhercegi tisztek, alkalmazottak és a nép a templom hajóját tölték meg. Az orleansi herceg és felesége már e napokban elhagyják Alesuthot.

Lajos napja. Kossuth Lajos nevenapját, augusztus 25-ét, mint minden évben, ugy az idén is nagy kegyelettel ünneplik meg az egész országban. Az ünneplés eredete visszanyulik az ötvenes évek elejére, a mikor itt is, ott is összegyültek Lajos napján s „Éljen az, a kit én gondolok“ pohárköszöntővel éltették Kossuth Lajost. A hetvenes években már nagy, nyilvános ünnepélyeket tartottak az ország népesebb városaiban s attól kezdve esztendőről esztendőre növekedett a fény, a melyet Kossuth Lajos nevenapja örömeire kifejtettek. Budapesten most már minden asztaltársaság megünnepli Lajos napját, lako-

mákat rendeznek hazafias szavalással s Kossuth halála óta a sirhoz is kizarándokolnak és emlékbeszédeket mondanak.

Vasadi Balogh Lajos írói jubileuma. Gazdasági rovattunk egyik legbuzgóbb munkatársa, Vasadi Balogh Lajos, kinek tartalmas czikkeivel sokszor találkoznak olvasóink, e hó 12-én ünnepelte 25 éves írói jubileumát Gyurón. Vasadi Balogh Lajos a népies gazdasági irodalom terén egy fél emberöltő óta fáradozik, számtalan cikket írt a kisgazdák okulására. Őszintén üdvözljük a jubilánst szép és érdemes pályafutásának e nagy mozzanatánál s kívánjuk, hogy még nagyon sok évig erőben, egészségben forgathassa a pennát a népies gazdasági irodalom javára. A jubileumot szép családi ünnepély tette be, mert ugyanez alkalommal tartották meg a jubiláns leányának, Zsófikának esküvőjét, kit Balogh Gyula tabajdi jegyző vett feleségül.

Huszártisztból püspök. Kevesen tudják, hogy Majláth Gusztáv Károly gróf, az erdélyi püspök, mint katona kezdette pályafutását. Másfél évtized előtt, midőn atyja szomorú halált szenvedett, a fiatal Majláth gróf huszártiszt volt. Azután eszerélt fel a kardot keresztel, melynek ép oly hűséges és hivatott katonája, mint a fegyvernek. Az erdélyi püspök eme pályafutása különben nem példátlan. IX. Pius pápa is mint katona kezdte pályafutását. A százhárom éves korában a mult évtized elején Kolozsvárt elhalt Kadácsival több esztában vett részt. Pius letéve a diadallal hordozott fegyvert, kezébe vette a keresztet. Tehetségei fokozatosan emelték, míg végre Krisztusnak helytartója lön.

Tizezer kereszt buza. Sövényházán Pallavicini uradalmában óriási tűzvész dühöngött a minap. A huszezer forintra becsült asztagokat ugyanis egy elboesátott munkás boszúból felgyújtotta. A gyújtogató levelet is írt a grófnak, melyben azzal fenyegeti, hogy egész uradalmát felperzseli.

Névtelen jötevő. Telbisz, temesvári polgármester a minap kedves meglepetésben részesült; egy névtelen urnő 8500 forintot küldött neki a kívánsággal, hogy az összeg kamataiból két ösztöndíjat létesítsenek: egyet egy felsőgimnáziumi, egyet egy siketnéma-intézeti növendék számára.

Megveszett gulya. Nagy riadalmat keltett e hó 14-én egy veszett kutya a esaba-esüdi Königswarder-féle uradalomban. A kutya tizenkilenc szép gulyabeli állatot mart meg, melyeket le kellett bunkózní, nehogy a veszettség azokon is kitörjön, de elpusztították a megmart 68 tanyabeli kutyát és 38 macskát is. Azonkívül 30 napi zárlat alá vették az összes állatállományt.

Tüzek Baranyában. A mult héten Majsa községhez tartozó hasonnevű pusztát bosszúból fölgyújtották. Szerencsére idejében észrevették a tüzet és eloltották. Frai István gabonája azonban elégett. — Nagy-Szokoly községben Mózes István téglagyáros zsindeleyszárító telepe égett porrá. — Böleske község

közbúgóhidja kigyuladt és az összes bennlevő tárgyakkal leégett. Az épület biztosítva volt. — Pécsent a szőlők között levő Donátus bucsujáró helyen éppen bucsu alkalmával gyuladt ki Mihálovics szőlősgazda pinézéje és porrá égett.

Kettős házassággal vádolt anyakönyvvezető. Szántó (Kraesmer) Sándor abauj-enyiczkei h. jegyző és anyakönyvvezető ellen a kir. ügyészség kettős házasság bünténye miatt megindította a vizsgálatot. Szántót már le is tartóztatták s az enyiczkei kir. ügyészséghez kísérték. Szántó, ki különböző hivatalokban díjnok volt, néhány évvel ezelőtt megnősült; nejétől azonban törvényesen elvált, 1895 ben másodszer nősült, de nejét elhagyva, Abauj-Tornamegyébe ment, hol díjnoki és segédjegyzői állásokat töltött be. Második neje eredménytelenül kereste férjét, mivel ez időközben nevét Szántóra megmagyarosította. A napokban azonban csupa véletlenségből akadt rá neje Enyiczkén, a mikor az is kitűnt, hogy tőle törvényesen el nem válva, Kassán 1896-ban újrolag megnősült és pedig az első nejétől elválasztó iratok és bizonyítványok felhasználásával. Neje a följelentést megtette ellene és ennek következtében letartóztatták.

Egy örült vérengzése. Sátoralja-Ujhelyen a napokban véres tettet követett el Egri József, ottani lakos. Az udvaron kapával dolgozgatott, midőn egyszer csak elvadult arczal, kezében a kapával, kiabálva az utczára rohant s az ott játszó gyerekeket kezdte üldözni s megöléssel fenyegette őket. Midőn már a gyermekek elmenekültek előle, hazarohant, a hol az udvaron özv. Hadra Andrásnétt találta. Ennek neki rontott, s a kapával úgy halántékon vágta, hogy az asszony vértől boritva, eszméletlenül terült a földre. Az örült kaczagva nézte az ütéstől eltorzított nőt, miglen a rendőrség ártalmatlanná tette. Az asszony állapota nagyon veszélyes.

Megölte a fiatal feleségét. A borsodmegyei Lászlófalván Bálint Julia híres szépség volt, valósággal körülrajongták a legények. A szép leány Maczkovics Béla felesége lett. Alig éltek néhány hetet együtt, a mikor a fiatal férj úgy tapasztalta, hogy a menyecske más legényre vetette szemét. A féltékenység aztán szomorú bűnre vitte, fejszét ragadt és feleségét lemészárolta.

Garany község pusztulása. Garany község földig égett a mult hét végén. Százharminczkét ház, a melléképületek és a behordott élés mind a lángok martalékává lett úgy, hogy a falu lakossága egy rövid napon koldusbotra jutott. A kár meghaladja a százezer forintot. Molnár főispán a belügyminisztertől távirati uton kért segítséget a nyomor enyhítésére. Hogy a tűzvészt mi okozta, azt nem tudják.

Gyermekeknek tilos a korcsmába jární. Tolnavármegye községeiben általában az a rossz szokás dívik, hogy már a 10—12 éves gyermekek, különösen vasárnaponkint eljárógnak a korcsmai mulat-

ságokra, a hol erkölcsiükben már korán megmetye-lyeztetnek. A várnegye most egy nagyon üdvös szabályrendeletet alkotott. Ez szigorúan megtiltja a 15 éven alóli gyermekeknek a nyilvános mulatóhelyeken való megjelenést. Igen helyes. Bár követ-nék ezt a példát a többi törvényhatóságok, kivált pedig a székes főváros is.

Apróságok dr. Kovács Józsefről. Dr. Kovács József életéből sok érdekes adoma maradt fenn, melyek közül itt közlünk egynehányat:

Kovács tanár hajthatatlan, erélyes ember volt, a ki rangot, pénzt nem vett tekintetbe. Emiatt persze sokszor gyűlt meg a baja hű emberekkel, a kik az öreg tudós egyenes, magyaros modorát nem ismerve, hiúságukban sértve érezték magukat. A nyolczvanas években egy grófnőhöz hívták, a kinek mellén veszedelmes, gyorsan terjedő daganat támadt. Kovács el is ment s beléptekor minden formalitást félretéve, így szólt:

— Mi a baja?

A grófnő, a ki legalább is udvarias hajlongást, kezesókot várt, megütödvé felelte:

— De kérem én X. grófnő vagyok.

— Mi a baja? — kérdé türelmetlenül Kovács.

— Mondom, hogy én X. grófnő vagyok! — hangzott a gögös válasz.

— No, ha ez a baja, hát azon én nem segíhetek! És azonnal eltávozott.

Mikor ezt tanítványainak hébe-korba elmondogatta, komolyan hozzátette:

— Mert az orvos hivatása gyakorlása közben ne ismerjen rangfokozatot, csak beteg és egészséges embert.

Egy alkalommal Kovács egy közshadseregbeli őrnagyot operált. Műtét közben a beteg nyugtalan-kodott, mire Kovács arczul ütötte. A műtétnek csakhamar vége lett. Az őrnagy meggyógyult. Alig hogy kiment a klinikáról, pár óra múlva elküldte segédeit Kovácshoz, hogy a rajta elkövetett tetlegességért elégtételt kérjenek.

Kovács meghallgatta a segédek mondókáját és aztán szárazon így szólott:

— Nem adhatok elégtételt, mert az az ütés hozzátartozott a műtéthez.

A segédek erre eltávoztak, de az őrnagy meg-gondolta a dolgot s még aznap fölkereste Kovácsot, bocsánatot kért tőle és áradozó szavakban köszönte meg neki, hogy szenvedéseitől megszabadította.

Jól ismerte a parasztnép eszejárását s szokásait. Legjobban megvilágítja ezt az az eset, mikor vérző lábszárfelekély miatt jött hozzá a paraszt. A segéd, a ki előre megvizsgálta már a beteget, referált a professzornak, hogy a mint a barna foltok tanusítják, úgy látszik, már vérzés-esillapító vaskloridot is használt a beteg. Kovács gunyosan mosolyog s a paraszthoz fordul: „Hát aztán, ugye bár, marhagánéjt is rakott a lába szárára?” „Azt bizony, kérem alássan” volt a felelet.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A luczerna őszi vetése.

Mint ismeretes, egyike a legjobb takarmányoknak a luczerna, a mely nálunk Magyarországon csaknem mindenütt megterem, jó földben 4—5 éven keresztül is megmarad s évente több kaszálást ad. A luczernát leggyakrabban tavasszal szokták vetni, még pedig mint tudjuk, többnyire valamely védnövény-nyel, rendszeren árpával. Ujabb időben azonban kísérleteket tettek a luczernának őszi vetésével is és pedig igen jó eredménnyel. A luczernának őszi vetéséről már a múlt évben is irtunk, de miután mostanában több olvasónk kérdést intézett hozzánk, hogy miképpen kell eljárni a luczerna őszi vetésénél, olvasóink tájékoztatására részletesen elmondjuk azokat a tudnivalókat, a melyekre az őszi vetésnél igen ügyelni kell.

Mindenek előtt tudni kell azt, hogy ősszel nem minden talajba vethetünk luczernát. E célra csak védettebb fekvésű és jó trágyaerőben levő talajok alkalmasak. Fő fontosságu követelmény, hogy az a talaj, a melybe ősszel luczernát akarunk vetni, jól legyen előkészítve. Legmegfelelőbb a könnyű, nem kötött talaj, miután ez nem cserepesedik. Oly kötöttebb talajon azonban, mely cserepesedésre nem hajlandó, szintén vethetünk ősszel luczernát. A kellőleg előkészített és jó trágyaerőben levő földbe azután a luczernát tetszés szerint akár vetőgéppel, akár kézzel is vethetjük, de több vetőmagot kell használnunk, mint a tavaszi vetés alkal-mával. A luczerna vetési ideje ősszel aug. végétől szept. közepéig tart. Későbbben vetni már nem ajánlatos, mert a növény nem erősödhetik meg kellőképen. Ősszel a legtöbb esetben védnövény nélkül szokás a luczernát vetni; könnyebb homokos talajon védnövényre egyáltalán szükség nincsen, de a kötöttebb talajokon nem árt a védnövénynyel való vetés.

Az őszi vetésnek a tavaszi vetés felett több előnye van. Először az, hogy az ősszel vetett luczerna nem szenved annyit a szelektől, mint a tavasszal vetett. Az idején vetett luczerna emellett a tél beálltáig teljesen megerősödik úgy, hogy a hidegtől egyáltalában nem szenved, de sőt annak sinesen kitéve a mi a tavaszi vetésű luczernával gyakran megesik, t. i. hogy a fagytól és hónyomástól szenved, a mi onnan van, mert a tavasszal vetett luczerna többnyire tulságos buja fejlettséggel megy neki a télnek.

Az oly földön, a mely nincsen kellő trágyaerőben, mesterséges műtrágyát is alkalmazhatunk. Legajánlatosabb e célra Thomassalakot használni és pedig k. holdanként 200—250 mm.-át a melyet a vetőszántás előtt hintünk el a szántóföldre. Fél multával az őszi vetésű luczerna mihelyt a talaj kellőképen felszáradt, jól, de nem tulságos éles fogással megfogasolandó; e munkán kívül további különös kezelést azután nem igényel. Azt talán felesleges is említenünk, hogy a vetéshez teljesen arankamentes luczernamagot használjunk, a melyet legjobb valamely megbízható magkereskedésben vásárolni, a hol az arankamentes luczernamag hivatalos ólompecsétell ellátott zsakokban kapható.

Jó tanácsok a vetés idejére.

Idestova bekövetkezik az őszi vetés ideje, s ezért nem lesz felesleges néhány jó tanácsosal szolgálni olvasóinknak arra nézve, hogy milyen vetőmagot legajánlatosabb a vetésre használni, annyival inkább, mert erre nálunk a gazdák még igen sok esetben nem fordítanak gondot. Különösen a kis gazdáknál tapasztalhatjuk, hogy a mag javát eladják, vetésre pedig az aljamagot használják, a minék eredménye azután az, hogy a termés nem lehet olyan jó, mintha tökéletes vetőmagot használtak volna. Az a csekély több bevétel, a mit a jobb minőségű magvak eladásából a gazda bevesz, nem érdemli meg, hogy a visszamaradt rosszabb minőségű vetőmag elvezetésével a jövő évi termés nagyságát csökkentse, mert e révén jóval nagyobb kárt szenvedhet, mint a mennyivel többet az eladott jobb minőségű gabonájáért bevett.

A vetőmag kiválasztásánál mindenképp előtérrel kell arra, vajjon kellő csiraképességű-e? Ezért feltétlenül szükséges, hogy a gazda a vetést megelőzőleg próba csiráztatás útján meggyőződést szerezzen arról, hogy 100 szem vetőmagból hány szem csirázik? Szabályul állítható fel, hogy 100 szemből 95 szemnek kell csiráznia. Ha ennél kevesebb csirázik, akkor nemcsak hogy tetemesen többet kell vetni, mint rendes körülmények között, de még ez esetben is ki lehetünk téve annak, hogy a vetés nem lesz kellő sűrűségű, s e mellett az ily vetés egyenetlenül is fejlődik. Ha 100 magból a csiráztatási próba alkalmával csak 90 mag csirázik, akkor az ily mag nem alkalmas vetési esélókra. Egy második fontos körülmény az, hogy vetőmagnak csak teljesen tiszta vetőmagot használjunk, az olyat a melyben nincsen sem gyommag sem más miveleti növény magja. Ezen a kiválasztásnak igen könnyen megfelelhettek akkor, ha elvetés előtt a vetőmagot kellőképpen megrostáljuk. A jó vetőmagnak ezen kívül teljesen egyfajtajúnak kell lennie, a mit úgy érthetünk el, hogy már az aratásnál és cséplésnél ügyelünk arra, hogy a különböző féleségek egymással össze ne keveredjenek.

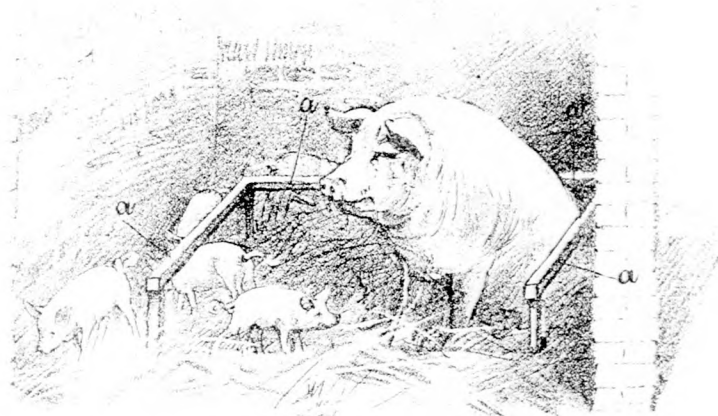
Magától értendő dolog az, hogy a vetőmag dohos se legyen, mert az ily mag sokkal rosszabbul csirázik. Ha a mag, melyet elvetni akarunk penészszerű, abból arra lehet következtetni, hogy a gabona a keresztekben vagy asztalokban befülledt vagy nedves állapotban csépltetett ki, a mi szintén hátrányosan befolyásolja a mag csiraképességét. Vetőmagul mindig a lehető legnagyobb és legteljesebb magot kell használni, mert az ily magban legnagyobb a csira s e mellett az ily mag bőven tartalmazza azokat a tápanyagokat, a melyekből a csira a kikelés alkalmával táplálkozhatik, tehát a növény már a csirázás alkalmával erősebb fejlődésnek indulhat s később is erőteljesebb lesz s jobban ellenáll mindenféle kártékony befolyásnak, hidegnek ártalmas rovaroknak, stb. Ügyelni kell arra is, hogy a vetésre használt magvak ne legyenek sérültek. Különösen a gőzeséplésnél gyakori az, hogy a gép a magot zuzza, s megsérti, a mi azért baj, mert ily módon a csira is könnyen sérülve lehet, a mi a mag kikelését nagyon akadályozhatja. A sérült szemeket rostálás által választjuk ki a többi magból s ha, mint előbb említettük, teljesen

telt szemeket használunk vetésre, akkor ez biztosítottat nyújt arra nézve is, hogy a szemek teljesen épek. A vetőmagnak továbbá sulyosnak, szép fényes színűnek kell lennie. Így pl. a rozsszem legyen barnássárga vagy zöldes, az árpa legyen világos vagy szalmássárga. A zab és buza ne legyen tarka, hanem egyenlő színű, mivel a tarka magvak csirázása nem egyforma.

Ha mindazon kellékekre ügyelünk, melyeket előbbiekben elmondottunk s vetésre csak a javamagot használjuk, úgy biztosak lehetünk abban, hogy egyenlő körülmények között (pl. egyforma talaj, időjárás, mivélés stb.) sokkal nagyobb lesz a termésünk, mint az oly gazdáé, a ki silány minőségű magot használ vetésre. Látunk arra elég példát az állatvilágban is, hogy az erőteljes szülőknél magzatja rendszerint erőteljesebb, mint a satnya szülőké; így van az a növényeknél is, a hol a fejlettebb magból mindig erőteljesebb növények fejlődnek, mint a silányabb magból, miért is nagyon jó lesz a fentiekben elmondottakat figyelembe venni.

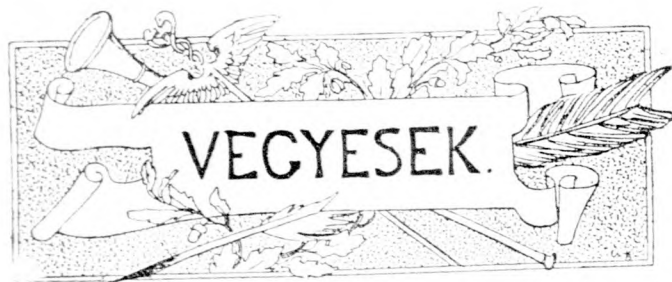
Malaczeit agyonnyomó kocza.

A ki sertésenyésztéssel foglalkozik, annak bizonyára volt már alkalma tapasztalni, hogy a kocza ujszülött malaczeit igen gyakran agyonnyomja. Tör-

Fias koczák óljának ezélszerű berendezése.

ténik az különösen akkor, ha az ól hosszú szalmájú alommal van kialmozva, a melybe a kis malaczkok belebujnak. Ilyenkor a kocza nem veszi őket észre, rájuk fekszik és agyonnyomja a kis malaczkokat. De oka az agyonnyomásnak egy más körülmény is: nevezetesen a fiatal malaczkok szeretnek az ól fala mellé huzódni s ott egy esomóban összebujni. A koczának is azonban az a tulajdonsága, hogy az ól fala mellé szeret feküdni s ilyenkor is gyakran megtörténik, hogy a malaczkot agyonnyomja. Hogy a malaczkok agyonnyomását megakadályozzuk, mindenekelőtt ne almozzunk hosszú szalmájú alommal, hogy pedig azt megakadályozzuk, hogy a kocza az ól falához feküdjék, az ól falától egy lábnyira lézkerítést alkalmazunk olyformán, a mint a mai ábránkon látható. ily módon költség nélkül nagy kártól menthetjük meg magunkat.

Friss vaj eltartása. Friss vajat jég nélkül a következő egyszerű módon tarthatunk el: Egy jókora tálba állítsunk egy ivópoharat (esészt vagy hasonlót) s erre helyezzük rá a vajat tartábnazo tányért, töltsük meg ezután a tálal úgy körülbelül a vajas tányérig vízzel s borítsuk be az egészet egy új virágeseréppel, úgy, hogy ez részben vízben álljon. A virágeserép fenekén levő lyukat be kell dugaszolnunk, mi által a vaj ugyszólván légmentesen lesz elzárva. Erre a virágeserépet kívülről leöntjük friss vízzel s az egészet jó hűvös helyre állítjuk. Eképpen a vaj még a legforróbb napokon is szilárdan és hűsen lesz eltartható, mert az agyagedény, a virágeserép magába szívja a vizet, mely aztán a melegben elpárolog s párolgása által a környezetet lehűti.

A ribizke és egresbokrokra levő hernyókat leg-egyszerűbben timsó-vízzel lehet elpusztítani. Igen gyakori az az eset, hogy e bokrokat a hernyók egészen kopaszra lerágnák, az ajánlott szer pedig oly olesón és könnyen alkalmazható, hogy érdemes vele kísérletet tenni. Az eljárás úgy történik, hogy 0.2 kg. timsót forró vízben feloldunk, az egészet 20 liter vízzel felhígítjuk s ezzel öntözzük a bokrokat. Egy ily kísérlet alkalmával a hernyók már a második öntözés után elpusztultak. Hasonló sikerrel lehet e szert más élősdiek, pl. levéltetvek ellen használni.

Gyümölcsstermelés. A termést a gyümölcsfáknál évenként előmozdíthatjuk, ha a múlt évi hajtásokat, melyeken gyümölcs volt, tavasszal, vagy pedig augusztusban letörjük. Ugyszintén igen előnyös eljárás az olyan fákat, a melyek egyik esztendőben nem termettek, a hajtások végein lenyesni, ez által a termés előmozdíttatik s rendszeren ezélt is érünk.

A tyuktetű ellen némelyek az ugynevezett kénvirágot igen jó szernek mondják. A tyuk tollát fel kell borzolnunk s úgy a tyukot, mint az őt földjét a kénvirággal behinteni. Ettől minden tetű elpusztul és a kénnel együtt a földre hull, s a tyuk a kénnel együtt meg is eszi a nélkül, hogy legkisebb baja volna tőle. Egyszeri behintés több hónapra elégséges.

Háziszer égés és forrázás ellen. Egyszerű, de hatásos gyógyszer égés és forrázás ellen a házi szappan, melynek előnye, hogy mindig kéznél van. A szappant éles késsel levakarjuk, a levakart szappant a sebes helyre teszszük és vászonkendővel lekötjük. Ez eljárást többször ismételve, gyorsan enyhítjük a fájdalmat és gyógyulás után sem marad sebhely.

MULATTATÓ.

Az adós dala.

*Rézszindely fedi a pénzesbolt tetejét,
Rézdob szó ijeszti, ki busan belélp.
Hejh! gondot költ, merel a fészkes adósság,
Elhordja a szárnyas, a mi van: apróság...*

*Holló az adósság, hordja az odaba,
Mit keres a köpeny, a mente, szár, guba,
Mit az anyaföld ad, mit gyűjt az ész, a kéz,
A holló szárnyain a pénzesboltba cész.*

*Hesszem a hollót, — e kapcsi madarat —
Riasztom, tépdesem, de azért csak marad...
Itt marad — s mit meglát telhetlen két szem,
Hordja, hogy ne jasson koporsó szegre se...*

Petrus Jenő.

Egy szent István-nap keservei.

Mikor Pillér Jónás, a ruczaháti ispán, betöltötte a negyedik évét, azt mondta magában „No, most már elég?!“

Belátta, hogy nem élet ez így asszony nélkül, mikor az embert mindenki esalja, lopja, megrövidíti. A gazdasszonya minden ételt elsózott vagy megkozmásított, alig tudta egyébre igazi hasznát venni, mithogy megkenette vele a hátát. De legkeserveesebb volt, hogy minden ismerőse megházasodott mellőle lassankint s Pillér Jónás egyszer csak olyan árván és egyedül maradt ezimbora nélkül mint az árokparti karó.

Ily körülmények közt elhatározta, hogy végre valahára megházasodik. Az ábrándok korán régtul volt s csak az észére hallgatott. Érdekházására gondolt s elvett egy özvegy földesurnét, a ki körülbelül egy idős volt vele s ezenkívül abban is hasonlított hozzá, hogy ugyanoly számu keztyű kellett mindakettőjüknek.

De ime, alig telt el egy év s Jónás már lázasán kívánta vissza öreg gazdasszonyát. — Az csak dörmögött, ha rossz kedve volt, de Lottika a neje azt eselkedte, hogy haragjában a földhöz csapkodott minden edényt s ha Jónás kifogást tett valami kozmás étel ellen, sohasem tudhatta, hogy nem röpül-e hozzá az egész esuszpajzos tál. Pedig a mi az asszony vagyonát illeti, arról kisült, hogy a tévedések egész sorozata kapcsolódik egymáshoz ebben a kérdésben. Az özvegy hölgyre ugyanis csak egy telek maradt, a többi már eluszott. Épp azért is akart mindenáron férjhez menni a derék asszony hogy legyen, a ki újra lábra állítsa a gazdaságot.

A réten.

Mindez még hagyján lett volna, csak ne lettek volna a hatalmas nőszemélynek folyvást új meg új kívánságai: valóságos nagyvási hőbortban szenvedett s elhítette Jónással, hogy olyan urak, mint ők, kell, hogy mutassanak valamit a világ előtt.

A míg nőtlen volt, Jónás beírte két erős gebével, melyek pompásan kirántották a kocsiját a ruczaháti sárból. Most négy lovat kellett tartania s hogy az uraságnak kifogása ne lehessen a dolog ellen: kettőt a felesége külön kuriáján istállóztak. Aztán, hogy eljött a nyár, Pillérné mindenáron fürdőzni akart, mert úgy illik az az igazi úri aszszonynak. Jónás majd megette kezét, lábát, úgy bizonyította, hogy őt menten elcsapják, ha kisérrá ez a szokatlan költsékezés: sok sirására-rivására végre elfogadta tőle a neje azt az ígéretet, hogy majd szent Istvánkor, ha félárért lehet utazni, felmennek Budapestre a szent jobbot megnézni.

Nagy szívszorongással várták attól fogva Ruczaháton a szent István-nap közeledését. Jónás gyöngelkű ember lévén rettegett attól, hogy imádott nejevel együtt kőborolja be a világot. Hisz' itthon úgy rendezte be lassankint a dolgot, hogy csak az evés idejékor legyenek együtt; de az uton, szent isten! . . . ott minden pillanatot neje mellett kell töltenie. Elfog sülyedni, ha észreveszi, mennyire esudálják az emberek az ő strucztoollakkal ékesített két mázsás kincsét. Majd kérdik bizonyosan a füle hallatára: ugyan kik ezek a falusi emberek?

De hát sok nehéz órán átsegíti a jó Isten az embert.

Mikor itt volt az ideje, Jónásné összepakkolt. Jónás pedig egy kis pénzt tett a tárezájába s elindultak a fővárosba. A mint a vonatról leszálltak, Jónás szörnyen megszegyenült. Azt híresztelte volt ugyanis, hogy úgy ismeri Budapestet, mint a saját zsebét, de bizony még a pályaudvar kijáratát se találta volna meg segítség nélkül. Valamikor dícsért előtte valaki egy vendéglőt, odahajtatott, de csak a negyedik emeleten kaptak már lakást. Kedves neje majd lefújta az emeletekről a kíséző pinczért, úgy szuszogott s borzasztó szemeket vetett a közben Jónásra, a ki élt a gyanupörrel s éppen nem kereste a neje tekintetét.

Odafent Lottika egy fertályóráig hörgött míg magához tért, de addig is tehetségéhez képest szidta a sok lépesőt meg az urát.

Reggel kinyitották a nagy uti ládát. Lottika gyönyörűen himzet ingeket vett ki s büszkén mondta:

— Megmutatom a pestieknek, hogy a vidéken is értik a esziót.

Jónás nem merte megkérdezni, hogy milyen alkalmat választ ki erre.

Később lementek a kávéházba.

Lottinak tizennégy gyűrű volt mindenik kezén s mikor a kávé kifizette, odavetve így szólt.

— Rosz kávé és drága.

A pinczérnek pedig nem adott borraivalót.

Az egész délelőtt járás-kelessel telt el. Lottika megállott a kirakatok előtt és mindennek az árát szerette volna tudni. Jónásnak legalább is harmincz boltban kellett kérdezősködni s mikor megtudta a mit akart, szépen megköszönte a szívességet és kiment. Egy pár üzletből, a hol több tárgy árát tudakolta, a nélkül, hogy a vásárlás szándéka látszott volna belőle: csaknem kidobták.

Ebédre egy előkelő vendéglőbe mentek. A pinczér német étlapot tett eléjük, melyből egy betűt sem értettek. Szerencsére az egyik pinczér magyarul káromkodott. Arra ráfogták, hogy földi s odacizálták az asztalukhoz. Mikor egy ebédet végigettek, Lottika odaszólt Jónásnak: „Te, én még éhes vagyok!” (Persze, mikor egy „honi” palacsintából kitelt volna mind a három, a mit itt egy egész porcióban kaptak). Elmentek egy másik vendéglőbe s ott megebédeltek újra. Egy helyen csak nem ehetik az ember annyit.

Délután nagy sürgés-forgást láttak az utczákon. A hordárok egyre kiabáltak: „Lóverseny! lóverseny!” s valami hosszú papírost lebegtettek.

Jónásnak ez, mint gazdaembernek, a szakmájába vágott. Lottika belátta, hogy ha már itt vannak, nem szabad elmulasztaniok az alkalmat arra, hogy férje tapasztalatait kibővítsék. Hadd tudjon otthon mesélni, szegény. Lottika elfoglalta egy komfortáblinak mind a két ülését, szemközt ültette Jónást, s végigrobogtak a kerepesi uton a verseny-térre. A ruczaháti ispánné úgy találta, hogy a Rökus-kórház nagyon szép épület. Mikor aztán a kocsit megállt velök, nem tudott magától leszállani, úgy el voltak a lábai zsibbadva.

A kis tribünön Jónást mindjárt kellemes meglepetés érte. Egy régi ismerőssel találkozott, a kit már husz éve nem látott. Lottika kaczer bölintással üdvözölte férje barátját s mindjárt felkérte, hogy hozzon egy pohár sört, mert a hőség szinte fullaszt.

A jó barát, a ki egy kissé ütött-kopottnak látszott, félreintette Jónást és pénzt kért tőle a sörre, mert ő a tárezáját otthon feledte. Jónás kivágott neki egy tizes bankót. A jó barát elhozta ő nagyságának a sört, de a kilenez forint nyoleczvanót krajezárt nem adta vissza. Jónás nem kérte. Majd eszébe jut, gondolta magában.

A futtatások megkezdődtek és Jónás találgatta, hogy melyik ló lesz az első. Rámutatott egy kesely-lábura és kijelentette, hogy az fog győzni. A kik hallották, mosolyogtak. De esodák esodája, a Jónás favoritja csakugyan első lett.

— Miért nem játszik ön? kérdezte a jó barát, hisz ön nagyszerű szakértő.

Jónásnak nagyon hizelgett a dolog, annál inkább, mert a körülállók is hallották a megjegyzést és láthatólag a közelébe furakodtak, hogy a legközelebbi versenyben futólovakról valami véleményét halljanak tőle. Megmagyaráztatta magának, hogy

mit kell itt érteni játék alatt; csakhamar tisztában volt azzal, hogy mi az a totalizátor s mikor a lovakat kihozták, kis időre eltűnt a neje mellől. A futtatás kezdetén nagyon izgatott volt. Egy sárga ló nyert s legutolsó volt a keselylábú.

Jónás megcsóválta a fejét s hallgatott. Önbizalma megingott kissé, mert tíz forintot vesztett ezen a versenyen. Félt bevallani a veszteségét s hogy a hibát titokban jóvá tegye, a következő versenyen ismét megtette a keselylábút. Az volt a titka, hogy a keselylábú ló mind gyorsfutó. De ezt a versenyt is elvesztette és immár husz forintig uszott.

Izgatottsága nőttön nőtt s az utolsó versenyek alatt már patakokban folyt arezáról a veríték. A négy első verseny negyven forintot vitt el. Ismét kijöttek a lovak s Jónás reszkető kézzel vett ki még egy tízest. Vagy vagy, mondotta és megint rá-tette a keselylábú lóra.

Akadályverseny volt s négy ló közül három ló elbukott. A keselylábúnak véletlenül jól szuperált az ugrás és így megverte a többi. Mikor Jónás ezt látta, elkezdett kiabálni: „Mondtam ugy-e? No lássák! Ime a keselylábú! megnyertem a játszmát.

Azután abban a biztos reményben, hogy eddigi veszteségét ugyis visszakapja, megvallotta, neje és barátja előtt, hogy eddig vesztett ugyan, de most már nincs baj. Együtt van a pénze.

Lottika nem akart ennyi ember előtt gorombászkodni, pedig nagyon bántotta, hogy Jónás veszteségeinek tette ki magát. A jó barát ajánlkozott, hogy majd elhozza a pénzt s miután Jónás ugy sem tudta a járást, szívesen vette a szolgálatkészségét.

E közben az emberek lassankint elszállingóztak a versenytérről s Lottika is szívesen haza ment volna, mert nagyon fáradt volt. El is határozták, hogy indulnak, mihelyt a jó barát megjön a pénzzel.

De a régi ismerős nem jött, pedig a pályán alig volt már ember. Jónás nyugtalankodni kezdett s mindenkit megkérdezett, hogy nem látott-e egy ilyen meg ilyen embert nagy esomé pénzzel a markában. Végre egy rendőrhöz fordult, a ki előtt gyanusnak tetszett a dolog s a napos tiszt elé állította őket. A tiszt felírta a generáléjokat s azután megnyugtatta őket az iránt, hogy majd nyomozni fog. Persze, bajos lesz a dolog, mert Jónás még a nevét sem tudta a jó barátának.

Lottikát majd megütötte a guta, mikor megtudta, hogy oda a tenger pénz. Ezt csak a legnagyobb takarékoság hozhatja helyre, mondta, és kényszerítette Jónást, hogy vacsora nélkül feküdjék le. Éjjel pedig olyan horkolást művelt dühében, hogy Jónás a matraczot is magára rakta, csak hogy ne hallja annyira.

Másnap hajnalban már kint voltak az utczán.

Elfeledték, hogy nincsenek Ruczaháton, a hol kakas-kukorékolással ébred az ember. Az asszony

csodálkozott, hogy a baktereken, meg a millimárikon kívül még alig látni valakit; Jónás ásitott s bement egy pálinkás boltba, a hol megivott egy kis szilvóriumot.

Éppen Szent István-napja lévén, elhatározták, hogy megnézik Budán a szent jobbot. Gyalog mentek a várba, mert így olesőbb volt, s mikor rákerült a sor, sodortatták magukat a tömeg által. Egyszerre katonaság jött s a mint a nép kitért előle, szétválasztotta a házaspárt egymástól. A katonaság közjük furakodott s a következő perezben Jónás csak egy nagy vörös tollat látott a nejből. Hallotta ugyan, hogy az asszony a nevét kiabálja, de nem tudott mozdulni; az emberáradat vitte magával s nemsokára végkép eltűnt előle az asszony.

Déltájban két alak közeledett a fogadó felé, a melyben Jónásék laktak. Az egyik jobbról jött, a másik meg balról; összeváltak gyürődve és szörnyen izzadtak. A nőnek ferdén állt a kontya s a vörös toll ketté törve lógott a kalapján, a férfinak pedig jó nagy hasítás látszott a mellényén s nem volt órája.

Jónás zavartan szólt: „a zsebtolvajok . . .“

Jónásné, a ki a proceszsió óta nem látta a férjét, dühösen ment fel szobájába s folyvást azt dohogta: „ha legalább a „szent jobbot“ láttam volna!“

Délután rendbe szedték magukat s kimentek a városligetbe a népünnepre. Belépő-jegyet kínáltak nekik itt is. Egy tót megivott előttük egy kanna sört, a nélkül, hogy csak egyszer is nyelt volna, egy másik tót felmászott egy magas póznára, és leesett róla. A versenyfutók majd elgázolták őket; azután egy kókler szemök láttára töltött meg meleg levegővel egy léggömböt, mely azonban mielőtt felszállt volna, meggyult és elégett.

A sok semmiségért kárpótlásul mégis nyertek a tombolán egy jókora hintás falovat, melyet Jónásné nyomban a keresztfiának szánt. Az óriási szörnyet Jónásnak kellett czipelnie. Egy jogász, a kinek feltűnt, hogy mennyire izzad a terhe alatt, megkérdezte tőle, hogy miért gyalogol, holott lova van, egy részeg suszterlegény meg a botjával rá akart csapni a falóra, de rosszul célzott s a Jónás nadrágát találta.

A programm ezzel ki lévén merítve, megittak két pohár langyos sört s omnibuszra ültek. Mint-hogy a faló elfoglalta egy ember helyét, annak is jegyet váltottak. Jó későn, valahonnan Budáról kerültek elő, mert eltévesztették az omnibuszt, s mikor Jónásné elkérte a kapustól a szobája kulcsát, egytuttal lelkendezve követelte a számlát, mert ő ki nem állja tovább a nagyvárost.

Jónás sohasem érezte magát boldogabbnak, mint mikor másnap este megérkeztek arra a kis állomásra, a honnan már csak egy órai kocsizás Ruczahátig az ut.

De azért ha szóba kerül a pesti út valahol, úgy ő, mint a neje fontos arcezelal mondják el értékes tapasztalataikat s hozzá szokták tenni:

— Az igaz, hogy sok pénzünkbe került, de megérte.
Bárcsony István.

Szent István királyról.

Hol vagy István király,
Téged magyar kíván...
Régi ének.

Nem csupán a kereszténység ünnepe Szent István király napja, hanem valláskülönbség nélkül az egész magyar nemzeté.

A magyarok első királyát a katolikus anyaszentegyház szentté avatá, a magyar nemzet pedig emléket örökre szívébe zárta, mert István király bölcs intézkedései, államalkotó képességei nélkül nem állanánk fön ma ezer esztendő multán is. Mert bizony nagyon-nagyon zürzavaros állapotok voltak itten ezer esztendővel ezelőtt. Hadverő őseink elfoglalták ugyan az itt lakott idegen népek leigázásával a négy folyó és három hegység közét, de az idegen szomszédok között pogány vallásukat és kelet-ről hozott erkölceiket föntartva, alig maradhattak volna sokáig ezen a földön, ha hogy nem simultak volna hozzá egy vallás mint művelődés és egyéb tekintetben is a körülöttük lakó nyugoti népekhez.

A kőborló hadjáratok, folytonos hadviselés nagyon megfogyasztották a honalapító magyar nemzet erejét s midőn Géza fejedelem fia, a már kereszténynyé lett Vajk (a kereszttségben István nevet nyert) vette kezébe a fejedelmi jogart, hamar belátta, hogy népével csak úgy tarthatja fön magát Atilla jogos örökében, ha népét a keresztény vallásra téríti.

Eltökélte hát, hogy mindent elkövet arra nézve, hogy hareziás népét a kereszt egyedül üdvözítő jármába hajtsa. Segítő társa volt ennek kivételében neje Gizella is, ki Henrik bajor hercegnek volt testvére s kívül nagyon sok német vitéz, főúr és szerzetes jött be Magyarországra.

Őseink nem idegenkedtek az új vallás fölvetelétől. A bejött német lovagok, szerzetesek valóságos apostolai valának az új hit terjedésének. A fejedelem példáját a nemzet előkelői számosan követték és a keresztény hitre tértek. István fejedelem nem riadt vissza a keményebb eljárás és eszközök igénybevételétől sem, esakhogy kitűzött feladatát megvalósíthassa. Mert a pogány hitnek még számos hive volt, kik a fenyegetett ősi valláshoz ragaszkodtak. Kivált a Dumántul, hol a fejedelem birtokai voltak, lázadtak fel a régi vallás hívei Kopánynak, a tar Zirind fiának vezérlete alatt. István azonban szétverte a lázadókat s tovább még buzgóbban fogott hozzá a térítés nagy munkájához. A szomszédországokba követeket küldött, hogy küldjenek papokat, a kik megnyerjék népét Krisztus hitének.

Néhány esztendő leforgása alatt annyira haladt a térítés munkája, hogy a nemzet legnagyobb része fölvette az új hitet. Csak távol berkekben, itt-ott áldoztak még eleink fehér lovat a hadistennek, ez azonban titkon történt, mert István fejedelem „szigoron eltiltá”.

Miután az akkori szokás szerint a fejedelem az országot püspökségekre felosztó, elérkezettnek látta az időt arra, hogy az egész világ keresztény népeinek fejedelmétől: a pápától kérje az áldást, egyházi intézkedéseinek jóváhagyását és koronát.

Asztrik pécsváradi apátot küldte a pápához Rómába. Ugyanez időtájt vették fel a lengyelek is a keresztéséget s Boleszlav fejedelmük hasonló kérelemmel járult a pápához, mint István. Követe éppen egy nappal előbb ért Rómába, mint Asztrik apát. A legendák szerint Szilveszter pápa előtt álmában megjelent az ur angyala s ekként szólította meg:

„Tudd meg, hogy holnap az első órában ismeretlen nemzet követei érkeznek hozzád, kik fejedelmük számára királyi koronát kérnek tőled. A kész koronát add nekik, mert az fejedelmüket megilleti”.

Alig ébredt föl ágyában reggel Szilveszter pápa, már kint várta őt Asztrik apát, Istvánnak, a magyarok fejedelmének követe, kitől midőn meghallotta a pápa, hogy rövid idő alatt sikerült Istvánnak népeit Krisztus tanai részére megnyerni, fölkiáltott:

„Én apostoli vagyok, de ő valóban Krisztus apostola!” S odaadta a koronát.

István fejedelem kézhez vevén a pápa ajándékait, magát 1001. évben Esztergomban megkoronáztatta népének nagy lelkesedése között és első királyá lett a magyaroknak.

Százával építtette ezután a templomokat és kőlostorokat. Győr, Esztergom, Veszprém, Pécs, Kalocsa, Vác, Eger, Nagyvárád, Csanád és Marosvár mint püspöki székhelyek voltak gyűjtőpontjai az immár megerősödött keresztény vallásnak.

Krisztus tanainak hirdetése és terjedését a hadakozáshoz szokott magyar nép erkölcsi átalakulása követte. Békés foglalkozáshoz szokott, elsajátította a földművelést és állattenyésztést, városokat alapított.

István királynak a mellett, hogy országának szervezéséről, szilárd alapokra fektetéséről is gondoskodott, gondja volt arra is, hogy szigoruan az egyház parancsai szerint éljen a nép. Az isteni tiszteletre való eljárást szigoruan megkövetelte, a munkát ünnep- és vasárnap eltiltotta, bűjtöket rendelt. Mint valóságos apostola az új hitnek, számtalanszor bejárta az országot szerzetesei élén és a templomokat, iskolákat ellátta a szükségeseikkel.

Szigoru törvényekkel biztosítá az ország nyugalmát, pénzt veretett, szervezte, enyhébb alakba öntötte a bíraskodást, mely a pogány magyar nép által használt régi alakjában nem felelt meg a keresztény vallás tanainak.

Negyven esztendei uralkodása alatt annyi üdvöset alkotott István király s az idegen nemzetek közé

beékkelt magyar népet vallásra, -erkölesre, mivelődésre annyira átalakította, hogy annyit nem haladt a magyar nép István halála után háromszáz évig sem. Méltán nevezi hát a történelem a magyar állam megalkotójának, első apostoli királyunknak és méltán avattatott száznegyvenöt évvel halála után a szentek közé.

Innen-onnan kilencszáz esztendeje annak, hogy első szent királyunk holttetemei a székesfehérvári királyi sírboltban nyugsznak. Ez idő alatt sok viharon, viszontagságon ment keresztül a magyar nemzet, de első királyát elfeledni nem tudja.

Szent István napján a népek százezrei zarándokolnak Budára, imádatlalt borulnak le a szent király jótévő jobb keze előtt, mely annyi jót tett s melyen erőt nem vehet a földi enyészet. A szent-Jobbót augusztus 20-án nagy körmenetben körülhordozzák évente s a Szent Zsigmond kápolna szentélyében közszemlére van kitéve. Az a csodás varázs, mely a magyar népet a szentjobb előtt való leborulásra készíti, nyilván intő jele annak, hogy amiképp az első szent király adakozó jobb kezén erőt nem vehettek az idők viharai, ugy ez a nép sem pusztulhat el a föld színéről soha!

Képiinkhöz.

A reten. A havasok világából, zergék, kecskék hazájából való az a bájos kép, a melyet ezuttal bemutatunk. Ott az embereknek az aratással minél kevesebb bajuk van, mert szegények, az aranykalászos rónákat csak hirből ismerik. Van azonban nekik gyönyörű rétségük, a melyen pompás, illatos széna terem, amit ritka szép, tarka tehencikkel értékesítenek. A gazdának eszerint a rétekben s legelőknben van a kincsesbányájuk; oda járnak ki családostól, seregestől a jó széna kaszálásához s gyűjtéséhez és ilyenkor a különben komor hegyek között dalolás, vidám enyelgés üt tanyát.

Szelid nép, erős termetű legények, szép, karsu leányok teremnek ezen a földön. Jó dolga is van annak a legénynek, a ki hazafelémenet sorát ejtette annak, hogy a Marikáék földjén vigyen keresztül az útja. A találkozás különben nem egészen véletlen. Völcze barátunk már régen tartogat valamit a begyében s csak alkalomra várt, hogy kibökhesse a leány útját, a ki pajzán dévajkodással fogadja a legény udvarlását. Mert hogy itt valamiféle udvarlásról Anasztás s nem a rossz termés fölött töprengenek, azt mindjárt eltalálja, a ki a képre tekint.

Sakk-talány.

Bulhy Antal-tól.

				ba	net					
				szi	fáj	rok	mi			
	tek			jom	nak	kem	len		be	
nem	De			ne	én	Hogy	si		ar	gett
ze	néz	és	nasz	Nem	más	hogy	S	á	lő	
	pa	né	És	na	ko	tok	ezá	é		
	va	ze	P.S.	tok	mon	el	szik	le		
	let	Hogy	gyon	én	hat	dom	ki	im		
	tek	ir	já	Nem	fáj	dom	ki	fek		
	raj	é	föl	mem	á	vas	ra	mely		
	van	sze	tam	az	Ott	be	tok	ol		

A kiindulás *-gal van jelölve.

Lapunk mult számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Hazádnak rendületlenül légy hive oh magyar!”

Helyesen fejtették meg: Kovács Sándorné, Juhász Etelka, Palágyi Veronka, Nikodém Vilma, Kiss Anna, Floszmann Károly, Fülöp Ferencz, Gerlich József, Sázezer Vilmos, Huszák János, Szabó Bálint, ifj. Bellák János, W. Kiss Sándor, Gombkötő N. János, Szeesányi Antal, Nagykaszap Kálmán, Miklies Ferencz, Hagymás János.

Lapunk 32-iki számában megjelent négyszögtalányt utólagosan helyesen fejtették meg: Klebecskó Etel, Tátrai György, Nagy Vincze, Bellák János.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Baráth János urnak. Sajnos, hogy az egerek elpusztítására semmi biztos szert ajánlani nem tudunk. Görögországban néhány év előtt megpróbálták egy tifuszbetegség elterjesztésével elpusztítani őket, de az sem sikerült teljesen. A vetőmagot ősszel az üszög ellen kékkövel (rézgálicz) ugvis szokták páczolni, az ilyen magot az egér nem eszi, de a fiatal vetést, ha kikel, valószínűleg ismét elfogja pusztítani. Legjobb volna, ha az egerek elpusztítása végett egyenesen az állami rovarföldi állomáshoz (Budapest V. Nádor-utca 28. sz.) fordulnak, az a legjobb tanácsot fogja adhatni. **Farkas** János urnak: A lapot küldjük továbbra is, csak azután a fizetést el ne felejtse. Mübort készíteni nem szabad, azt a törvény tiltja, azért arra receptet nem is adhatunk. A méz-sör elkészítésére legközelebb egy cikket fogunk hozni, abból teljesen tájékozva lesz. **Farkas** Elek urnak. Az ojtványokkal betelepített szőlők igenis adómentesek, de nem tíz évig, hanem csak öt évig, a mikor teremni kezd. De az erre vonatkozó igényt a telepítés előtt be kell jelenteni. Egyébként legjobb, ha e tárgyban az Agrárbank igazgatóságához (Budapest V. Erzsébet tér) fordul. **Körösi Kristály** urnak. I. Flóbert szobafegyvert akármelyik fegyverkereskedőnél kap, legjobb ha Zseber és társánál

(Budapest IV. Egyetem-tér, rendel. 2. A marchal rózsa tulajdonsága, hogy nagyon hosszú hajtásokat hoz. A befedés előtt ősszel megmetezheti bátran akármilyen rövidre, de minél rövidebbre metszi, annál kevesebbet fog a legközelebbi nyáron virágozni. A vastag törzsű rózsafát nem kell betakarni, elég ha a nemes galyakat köti be. Azonban a vastag törzset is lehajthatja a földre de ezt ugy kell tenni, hogy az ellenkező oldalra egy ásóval a rózsza egész gyökérzetét kiemeli, ekkor a rózsát a gyökérével együtt lehajtja s nem kell az eltörésétől félni, ha ezt óvatosan teszi. 3. A tehénturót télire semmi félekép nem lehet eltenni, hogy gyenge maradjon. **Özv. Timár Mihályné** asszonyságnak. A lóherében levő arankának kiirtásáról a Független Ujság már többször közölt cikket. Legegyszerűbb és legezészerűbb módszer az arankás foltokat a lóhere, vagy lucerna lekaszálása előtt dusan szalmával meghinteni ezt kis petróleummal megöntözni és felgyújtani; a perjét pedig nem szabad elhordani, hanem ott a helyszínen alá kell ásni. A kiirtás különben csak akkor lesz eredményes, ha a foltokat elterjedni nem hagyja, hanem mihelyt egyet észrevesz, azt azonnal a fenti módon kipusztítja és a kertet tiszta maggal ismét beveti. **Bakos György** urnak. Köszönet a kiemelt, szíves értesítésért. Magánlevélben válaszolunk. **Gyenizse Lajos** urnak. Lapunk zártakor vettük b. tudósítást, így azt csak jövő alkalommal használhatjuk fel. **Tátrai György** urnak. A talányokat a közlendők közé soroztuk: Óhajának a szóban forgó elbeszélés közlését illetőleg már csak azért sem tehetünk eleget, mert az az elbeszélés az illető lap tulajdonát képezi, amelyet nekünk átvenni nincs jogunk. ifj. **Lengyel Ferencz** urnak. Magánlevélben válaszolunk. **Bellák János** urnak. A talány szerkezete jó, de a megfejtendő vers gyenge. A megfejtendő jelmondatnak vagy verssornak ismert írótól kell származni. Tessék tehát valamely közismert verset talányba foglalni. **Talányok megfejtését** nem szükséges levélben vagy zárt levelezőlapban beküldeni; erre a célra nyílt levelezőlap is teljesen megfelel. **Ember Zoltán** urnak. Köszönjük az érdekes történelmi adatokat, sorát fogjuk ejteni legközelebb. Igen szívesen vesszük és várjuk a többi kiállításba helyezett adatokat is. **Gonda János** urnak. Hosszúfalú. Magyar és német nyelvtant kap bármely város könyvkereskedésében, így az önökhöz legközelebb eső Kaposvárott is. Az ára legfeljebb 1 fnt lehet. **Nagy Pál** urnak. A baromfi elhullásnak okát néhány sornyi írása után nem lehet megállapítani. Tiszta ól, egészséges tiszta ivóvíz és eledel adagolása mellett nem történhetik baj. Írja meg részletesen az elhullás mikéntjét s akkor esetleg orvosságot is ajánlhatunk.

Kis lutri huzása.

	Augusztus 14.				
Budapest	5	82	7	31	40
Trieszt	49	34	28	45	10
	Augusztus 18.				
Praga	16	11	4	88	50

Budapesti piaczi árak.

Budapest, augusztus hó 21-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 76—81 kg. *tiszavidéki* 12.10 frttól 12.60 frtig, *pestvidéki* 12.00 frttól 12.60 frtig, *fehérmegyei* 12.10 frttól 12.60 frtig, *bácskai* 11.25 frttól 11.70 frtig, *bánsági* 10.95 frttól 11.60 frtig.

Rózsa 70—72 kg. 8.70 frttól 8.85 frtig.
Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.80 forinttól 6.60 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.10 frttól 5.80 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.
Zab 39—41 kg. 6.10 frttól 6.60 frtig.
Tengeri 78—82 kg. 4.95 frttól 4.95 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.60	19.20	19.00	18.60	18.20	17.40	17.00	15.40	9.50

Buzakorpa, finom 4.70-5.00, durva 4.50—4.80 frtzsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 14—16 frt; *bab* fehér nagyszemű 6—13 frt, *apró* 7—13 frt, *tarka* 8—10 frt, *levese* 7—10 frt, *borsó* béjas 7.09—11 forint, *köles* 4.10—4.50 frt, *kendermag* 8.00—8.50 frt, *repeze* 12.75—13.25 frt. mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 350—350 frtig; *középmínőségűért* 295—335 frtig; *gyenge minőségűért* 75—140 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű* mm.-ként élősúlyban 28—32 frtig, *hízott magyar és tarka ökör középmínőségű* 25—27 frtig. *Fejős tehén*, magyarfajta 70—120 forintig, tarka 90—150 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 28—42 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 35—60 kr.

Juhvásár: *hízott ürü* páronként 20.00—22.00 frt, *feljavított juh* 11—13 frt, *kiverő juh* 9.00—11.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 47—48 frt., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóg 51—53 frt.

Baromfivásár. *Lúd*, sovány, páronként 160—3.00 frtig, *kacs* 1.40—2.20 frtig, *tyúk* 100—1.10 frtig, *csirke* 50 kr.-tól 120 krig, *kappan* 1.60—2.80 frtig, *pulyka* 1.50—5.00 frtig.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.00—300 frt, *muhar* 2.50—2.70 forint, *zsupszalma* 2.30—2.50 frt, *alomszalma* 1.50—1.70 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 db. 2.30—2.30 frt. *Szalonna* 50—52 krajezár. *Vaj* Ia. 70—85 kr., IIa. 60—80 kr. *Olvasztott vaj* 70—100 kr. *Méz* sárga csurgatott 28—32 kr. *Burqonya* sárga 4.10—5.00, rózsza 3.00—3.00, közönséges 70—80 kr., *paprika* 30—52 frtig, *hüvelyes paprika* 18 frt métermázsánként.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 100 kggént 77—84 frtig, *tehénbőr száraz* 74—84 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—44 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 31—49 frtig. *Juhbőr*, gyapjas, páronként 340—360

ORSZAGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Geza gróf. Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szonyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szonyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmás eleséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

➡ **Gazdasági egyesületi tagok** — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. ➡

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapest** (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynőkségek**.

Ajánlom az 1896. évi szeptem-
ber 21-én Hódmező-Vásárhelyen
tartott ekeversenyen

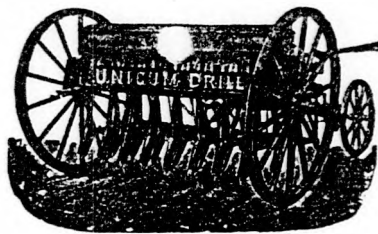
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott
egyetemes aczélekéimet,
melyek anyag, kivitel s olesó áráknál fogva az összes eddigi
konkurrencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb
vetőgépe a jelenkornak
a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és
feltétlenül szolid kivi-
telű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

STOWASSER J.

császár és királyi udvari hangszerész

Budapest, II., Lánczhid-utca 5.

Saját gyártmányú fuvó, vonó és ütőhangszereiről czim-
balmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegy-
zék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

**Elpusztíthatatlan erős orgona-harmoni-
kúkról** külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonó-
hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb
árbán szállíttatnak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir.
honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

Kurcz Lipót és Társa

photocznokografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. utján.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legoltsóbban sokszorosíttatnak.

• Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. •

**Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.**

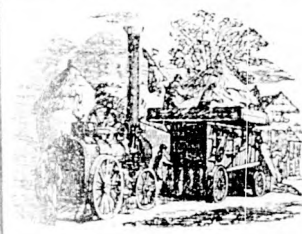
Kölcsön a valódi becserték
háromnegyed részéig 20-80 év
kötői időre **késszépben.**
Birtokos felmondhat, pénz-
intézet nem mondhat fel.
Csekély kamattal tőke is tör-
lesztetik. Lehonyolítás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás helyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő
csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv másolat. 40494

**Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.**

Intezetünk az egyedül, mely az ország minden
megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb föld-
birtokosok által okmányyszerűleg ajánlva van.

GRAEPEL HUGO

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utólérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó
készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

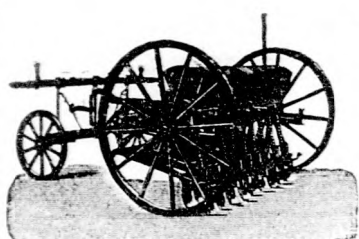
Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas-
és vāmórló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Friedlaender József gépgyára

ajánlja az őszi idényre

„**TRIUMPH III.**“

sorvető-
gépeit

merítőkerek nélkül
merítőkanalak
beszűrőcsigák
vetővályuk

D. 7 M., D. 8 M., D. 10 M.

227

SACK-rendszerű

egyetemes aczélekeit,

továbbá saját gyártmányu *szeeskarógóit, réparágóit, da-
ráló- és őrlőmalmaít, ugyszintén takarmányfűlesztőit.*
Alapított 1870-ben. Legjobb bizonyítványok.

Czím:

Budapest, VIII., Külső Kerepesi-ut 1.

a központi pályaudvar mellett.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Budapesti

gyapju-aukcziók.

Az ideai gyapju-aukczióknak

második sorozata
szeptember 1-én és 2-án

tartatik meg. Az árverésre szánt küldemények,
melyek „Gyapjuárverési Vállalat, Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” ezimen
adandók vasutra, a m. kir. államvasutak összes
vonalain tetemes díjkedvezményben és ingyen rak-
tárban részesülnek. — Azonkívül sem berak-
tározási avagy mérlegelési költségeket nem fizetnek.

Minden egyéb felvilágosítással szívesen szolgál az

„Árverési vállalat”

Heller M. s Társa
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 13.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utcza 31. Váci-körut sarok.

Veszünk a legelőnyösebb árak mellett mindennemű

jól sikerült vetőmagvakat

Ajánlunk a legolcsóbb árak mellett **szavatolt megbízható** műtrágyákat, u. m.:

Thomasz-salakot, chilisalétromot, szuperfoszfátot stb.

Gabonaközvetítés. — Erőtakarmánybeszerzés.

A „HUNGARIA”

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert
kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körut 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)